

ပစ္စုပ္ပန်ကမ္ဘာဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ

ဓမ္မဝိဟာရီဆရာတော်

ဟောကြားသည့်

လူသားနှင့်စံ

၂၄-၂-၂၀၀၈ တွင် ဟောကြားသည့်

www.ariyathitsa.eu.pn

ဓမ္မဝိယာရီ ဆရာတော်အရှင်ဉာဏ

ဟောကြားအပ်သော

လူသားနဲ့ ကံ

တရားတော်

ဒီကနေ့ဟာဖြင့် သာသနာတော်နှစ် (၂၅၅၁) ခုနှစ်၊ သြဇာသက္ကရာဇ် (၁၃၆၉) ခုနှစ်ရဲ့ တပို့တွဲ လပြည့်ကျော် (၃) ရက်နေ့။ ခရစ်နှစ် (၂၀၀၈)ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၄) ရက်နေ့ တနင်္ဂနွေနေ့မှာ ရန်ကုန်တိုင်း လည်းကူးမြို့နယ်၊ ကျွန်းကလေးကျေးရွာမှာ ဆောက်လုပ်လျှူဒါန်းအပ်သော အရိယစာလွှာဆိုတဲ့ အဆောက်အဦးလေးကို ဒါ-လွဲအပ်တဲ့ အခန်းအနားနေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဗြဟ္မဝိဟာရဆိုတာ ဗြဟ္မအိမ်လို့ ပြောရင်ရတယ်။ ဗြဟ္မာတို့ရဲ့ နေစရာပေါ့။ မေတ္တာဟာ ဗြဟ္မာတို့ရဲ့ နေစရာဖြစ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို ဗြဟ္မာဝိဟာရဖြစ်တာကိုး။ အဲ့လိုဆိုတော့ ဗြဟ္မာမဟုတ်တဲ့သူတွေရဲ့ နေစရာ မဟုတ်ဘူး။ ဗြဟ္မာမဟုတ်တဲ့သူတွေကို အဗြဟ္မာလို့ ဒီလို ပြောရမှာပေါ့နော်။ အဗြဟ္မာနဲ့ ဗြဟ္မာရယ်လို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ အဗြဟ္မာဆိုတာ ကာမသားတွေ။ ပြောမယ်ဆို ကာမအကုသိုလ် လုပ်နေတဲ့သူတွေရယ် ကာမကုသိုလ်လုပ်နေတဲ့သူတွေရယ်က ကာမနဲ့ မလွန်မြောက်တဲ့သူတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဗြဟ္မာမဟုတ်ဘူး။ . အဗြဟ္မာတွေ။ ဒီတော့ အဗြဟ္မာတွေဟာ မေတ္တာဆိုတဲ့ ဗြဟ္မာတွေအိမ်မှာနေလို့ မရဘူး။

နောက်တစ်ခါ ပြဗွာမှာကျပြန်တော့လည်း ပုထုဇဉ်ပြဗွာရယ်၊ အရိယာပြဗွာရယ်လို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို အရိယပြဗွာဆိုတာကတော့ ဘုရားပေါ်မှ ပေါ်လို့ရတဲ့ အရာတွေပေါ့နော်။ ဘုရားမပေါ်ခင်က ပြဗွာတွေဟာ မဟဂ္ဂတ ပြဗွာတွေ။ မဟဂ္ဂတပြဗွာတွေကတော့ ပုထုဇဉ်ပြဗွာတွေ။ မဟဂ္ဂတ ပြဗွာတွေကတော့ သူတို့ကတော့ ပြဗွာအိမ်ကို ဘယ်လိုဆောက်ထားလဲဆို သဗ္ဗေသတ္တာ အဝေရာဟောန္တူ၊ အဗျာပဇ္ဈာဟောန္တူ၊ အနီယာ ဟောန္တူနဲ့ ပြားလိုက်လို့ရှိရင် ငါးရာနှစ်ဆယ်နဲ့ ရှစ်သွယ်ရတဲ့ဟာကို ပြဗွာအိမ်နဲ့ ဆောက်ထားတာလို့ပြောရတာ။ တကယ်တိုင်းဆိုရင်ကတော့ သဗ္ဗေသတ္တာ အဝေရာဟောန္တူ၊ အဗျာပဇ္ဈာ ဟောန္တူဆိုတာ မဟဂ္ဂုတ်သမားတွေ မြင်တဲ့အမြင်... ဒီအမြင်ပေါ့ဗျာ။

အဲလိုဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒါလည်းပဲ သဗ္ဗေသတ္တာ အဝေရာဟောန္တူ။
 အဗျာပဇ္ဈာ ဟောန္တူ။ ဆိုတာ ဘာဖြစ်လို့ သူ့ကို သဗ္ဗေသတ္တာ အဝေရာဟောန္တူ။
 အဗျာပဇ္ဈာ ဟောန္တူ။ ဖြစ်ရတာလဲဆိုရင်တော့ သူတို့က ငါရယ်၊ သူရယ်၊
 ပုဂ္ဂိုလ်ရယ်၊ သတ္တဝါရယ်၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမရယ်မှ ရှိတော့တာမှ မဟုတ်
 တော့တာကိုး။ ဒီ မဟဂ္ဂတတွေပေါ်နော်။ အဲဒီလို မရှိတော့တာဖြစ်တဲ့အတွက်
 သတ္တဝါတွေ အကုန်လုံးက အတူတူတွေဖြစ်ကုန်တယ်။ အဲတော့ ကိုယ့်မိဘနဲ့၊
 ကိုယ့်ကိုမွေးဖွားပေးတဲ့ ကျွေးမွေးပေးတဲ့ မိဘနဲ့ ပိုးပုရွက်လို အကောင်
 တစ်ကောင်နဲ့လည်း သူတို့က အတူတူထားနိုင်တယ်။ အဲဒါဟာ မဟဂ္ဂတ
 သမားတွေ။ တကယ်ကျတော့ အဲဒီသူနှစ်ယောက်ကို အတူတူထားနိုင်တာလဲ
 အံ့ဩစရာပဲပေါ့။ ဒီလိုလည်း ပြောတယ်ပေါ့နော်။

နောက်တစ်ခါ အရိယဗြဟ္မာဟာ အရိယဗြဟ္မာဖြစ်အောင်က
 ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်ရတယ်ပေါ့။ စရိယက ဘယ်သူတွေလဲလို့ဆိုလို့ရှိရင်
 မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ပဲလို့။ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျင့်မှ ဗြဟ္မစရိယဖြစ်တာလို့ သမ္မာတဲ့ အမြင်၊
 အတွေးတွေနဲ့ အပြောတွေ၊ အလုပ်တွေ အနေတွေကို ကြိုးစား၊ နိုးကြား၊
 စိတ်ထားရမယ်။ ကျင့်တဲ့အကျင့်ဟာ ဒါ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ. . ဗြဟ္မစရိယပဲပေါ့။ အဲဒီ
 ဗြဟ္မစရိယကျင့်မှ သူက ဗြဟ္မဖြစ်တာလို့ ဒါ-အရိယာဗြဟ္မာ ဖြစ်တာ။ အဲဒီ
 အရိယာဗြဟ္မာဖြစ်တဲ့သူက သူကတော့ မေတ္တာအိမ်ကို သူကတော့ ဘယ်လို
 ဆောက်တုန်းလို့ဆိုတော့ မေတ္တာအချင်းအရာ ၁၅-ခုနဲ့ဆောက်တယ်လို့ ဒါ-
 ညံ့ဖျင်းနေတဲ့သူတွေအတွက် သူကနေပြီးတော့ စွမ်းစွမ်းတမံလေး
 လုပ်ဆောင်နေထိုင်ပြတာလို့ဆိုတဲ့ ‘သက္က’တို့၊ ‘ဥဇ္ဇ’တို့၊ ‘သုဟုဇ္ဇ’တို့ ‘သုဝစ’
 လို့ဆိုတာတွေ အဲဒါတွေ ပြောတာပေါ့ဗျာ။

အဲတော့. . တကယ်တော့ ဒါ-အခုခါက သာသနာတော်ထွန်းကား
 နေတာဆိုတော့ သာသနာတော်တရားဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားတရား မြတ်စွာ
 ဘုရားက မေတ္တာကို ဟောတယ်ဆိုရင် ဒါ-အရိယာဗြဟ္မာအိမ်ဖြစ်တဲ့ မေတ္တာကို
 ဟောမှာလား။ ပုထုဇနဖြစ်တဲ့ မေတ္တာကို ဟောမှာလားဆိုတာ ဒါ-သိကြပြီး
 သားပဲ။ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ မေတ္တာက အရိယာဗြဟ္မာအိမ်ဖြစ်တဲ့ဟာကို
 ဟောတာဖြစ်တဲ့အတွက် သဗ္ဗေသတ္တာ အဝေရာ ဟောန္တူ။ အဗျာပဇ္ဈာ ဟောန္တူ။
 ဆိုတာမျိုးနဲ့တော့ မလုံလောက်တော့ဘူးလို့ အဲလိုမျိုးလို အဓိပ္ပာယ် ရောက်

အောင် ရေးထားတယ်။ ရေးထားတယ်ဆိုတော့ အဲ့ဒါကို တတ်နိုင်သမျှ ထိ
ချောပါလို့ ပြောရမှာပဲနော်။ စာချောအောင်လည်း ချောပါ။ အကြောင်း
အရာလည်း တစ်ချို့နေရာတွေမှာ ကျယ်နေတာတို့ တစ်ချို့နေရာတွေမှာ
ကျုံ့နေတာတို့ရှိတယ်။ မျှအောင်နေပြီးတော့ လုပ်ပါလို့ ဒီလိုပြောရမှာပေါ့။
အဲ့ဒါလည်း မေတ္တာအကြောင်း စီစဉ်ထားလိုက်တယ်ဗျ။

အဲ့ဒီတော့ ဒါလေးကတော့ တင်ပြရိုးတင်ပြ စဉ်ရှိတာမဟုတ်တာ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကတော့ ထူးခြားတာတော့ ဖြစ်မှာပါ။ ထူးခြားတာဖြစ်ပေမယ့်လို့ လည်းပဲ ထူးခြားတာက များလွန်းလှတယ်ဆိုရင်တော့လည်း ဒါလေးကို တော်တော်လေး မျက်စိနဲ့ နားနဲ့ ယဉ်သွားအောင်တော့ တော်တော်တော့ ကိုယ်က လုပ်ပေးရမှာပေါ့လေ-ဒါ။ အမှန်ကတော့ ဒါကတော့ ဒကာကြီးရေ မေတ္တာ ဗျူဟာမှာတော့ မေတ္တာတစ်ခေတ်ထွန်းပြလိုက်တာလို့ ဒကာကြီးတို့ ပြောရမှာပဲ။ ပြောရင်တော့နော်. . တကယ့်ကို မေတ္တာကို လုံးဝတစ်ခေတ်ထွန်းပြလိုက်တာပဲ။ ဒီသာသနာတော်ရဲ့ မေတ္တာနဲ့ သာသနာပမေတ္တာဆိုတာ ခွဲမှ မခွဲတက်တော့တာ။ (အစွန်းညှိမေတ္တာနဲ့ အစွန်းလွတ်မေတ္တာပေါ့ဘုရား)။ ဟုတ်တယ်. . အဲ့ဒါကို ခွဲကို မခွဲကြတတ်တာဆိုတော့ ဒါတွေက ခွဲရမယ့်ဟာလို့ လည်းတောင်မှ မသိကြတော့ဘူးလေ။

အဲလို မသိနေတာကနေပြီးတော့ ဒီမေတ္တာကို တင်ပြလိုက်တာဆိုရင် ကတော့ တကယ့်ကို ခြားနားတဲ့ ဟာ. . လုပ်ချလိုက်ပြန်ပြီကွာ. . ဘယ်လိုပြန် ပြောရမှန်း မသိပါဘူးဆိုတဲ့ အနေအထားမျိုးတော့ ရောက်မယ်လို့ထင်တယ်။ ကျုပ်တို့ တရားတင်ပြသလိုပေါ့။ ကျုပ်တို့ တရားတင်ပြတာက ဟာ. . မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိတွေဆိုတာမျိုးလိုပေါ့နော်။ ဒီတရားသာ ရောက်ပြီလို့ဆိုရင်တော့ ဒီတရား ရောက်တဲ့သူတော့ ပွဲကတော့ တစ်ခုကတော့ သေသေချာချာပြီလို့ အဲ့ဒါတော့ ဘာတုန်းဆို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလို့ အဲ-အဲ့လိုမျိုးလိုပေါ့ဗျာ။ ဒါ့ကြောင့် အဲ့ဒီဘက်က တင်ပြ ချက်ကလေးနဲ့ပဲ ကျေးဇူးပြုပြီးတော့ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ချောမယ် ထင်သလိုသာ လုပ်ဆောင်ပြီးတော့သာလုပ်ပါ။ (ခေါင်းစဉ်ကတော့ မေတ္တာ တစ်လုံးတည်းပေါ့ နော်)။ မသိဘူးလေ အဲ့ဒါတော့ ကောင်းမယ်ထင်သလိုပေါ့။ မေတ္တာလို့ ပြောလဲရပါတယ်။ အရိယမေတ္တာလား။ အလယ်လမ်းမေတ္တာလား။ တကယ်တော့ မေတ္တာလို့ သာမန်ကာ ပြောလိုက်ရင်လည်း ပြီးတာပါပဲ။

အရိယမေတ္တာ

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် အရိယမေတ္တာလို့ ပြောလိုက်ရင် ဟိုမေတ္တာ တွေက တခြား၊ ဒီမေတ္တာက တခြားဖြစ်နေလို့ပေါ့လေ။ အလယ်လမ်းမေတ္တာ လို့ ပြောရင်လည်းပဲ။ အစောပိုင်းမေတ္တာက တခြား။ အလယ်လမ်းမေတ္တာက တခြား ဖြစ်နေအုံးမယ်လေ။ ဘုရားပြောတာကတော့ မေတ္တာပဲ။ အဲ-မေတ္တာ ပဲ ဖြစ်တဲ့အတွက် မေတ္တာလို့ပဲ ပြောလိုက်တာကောင်းပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင် လည်း ဗြဟ္မအိမ်သို့မဟုတ် မေတ္တာပေါ့။ မေတ္တာနဲ့ ဗြဟ္မအိမ်နဲ့ အရ-တူတူပဲ မဟုတ်လား။ (အဲဒါလည်း ခုနက ဗြဟ္မက ပုထုဇဉ်ဗြဟ္မနဲ့ အရိယဗြဟ္မပေါ့နော်။ အဲဒါကို ခွဲကြည့်တဲ့အခါကျတော့ ပါဠိသဒ္ဒါမှာ ပြောင်းလဲချက်ရှိလား ဘုရား)။ ပါဠိသဒ္ဒါ မပါတာ မရှိပါဘူးဗျာ။ အရေးအသား အတူတူပါပဲ။

တကယ်တော့ ပါဠိသဒ္ဒါမှာလည်းပဲ ဗြဟ္မလို့လည်းပဲ ပါပါတယ်။ တော်တော်စောစောက ဗုဒ္ဓဘုရားက သူ့ရဲ့ဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သူတရား ရတဲ့သူ တွေကို ဗြဟ္မလို့ ပြောခဲ့ပုံရှိတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ဗြဟ္မလို့ ပြောတော့လည်း အများသူငါကတော့ ဟိန္ဒူဗြဟ္မတွေရဲ့ ဟိန္ဒူတွေရဲ့ ဗြဟ္မနဲ့ သွားသွားရောမယ်နဲ့ တူပါတယ်။ အဲ့တော့ သူကနေပြီးတော့ အဓိပ္ပာယ်သီးခြားကွဲသွားတာတော့ အရဟန္တ လို့ ပြောတာပါပဲ။ ဗြဟ္မလို့မဟုတ်တော့ဘဲနဲ့ အရိယလို့ ဆိုတဲ့ဟာ အဲဒါကတော့ နဂိုသူများသုံးပြီးသား မရှိတဲ့အရာပေါ့။ အဲလို သူများသုံးပြီးသား အရာမရှိတဲ့ အရာဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒါလေး သုံးရတာ။ ကျုပ်တို့ပို့ကြိုက်ပါတဲ့ပုံ ရှိပါတယ်။

တကယ်အတိုင်းကတော့ ဗြဟ္မပဲ။ ဗြဟ္မဏတွေကပြောတဲ့ ဗြဟ္မက လည်းပဲ မကောင်းမှုတွေ ကင်းနေတဲ့လူလို့ ပြောတာပဲပေါ့နော်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဗြဟ္မလို့ပြောတာလည်းပဲ မကောင်းမှုတွေကင်းနေတဲ့ (ဗဟိဒ္ဓပါပ ပေါ့)။ ဟုတ် တယ်. . ဗဟိဒ္ဓပါပ ပဲ။ မကောင်းမှုတွေကင်းနေတာမှာ ဒီပုထုဇဉ် ဗြဟ္မလုပ်တဲ့ မကောင်းမှုကင်းတာဟာ သောကောရောကောကင်းနေတာ။ သောကောရော ကော ကင်းတယ်ဆိုတာ ကာမကိုကင်းတာကို ဗြဟ္မကင်းတာလို့ ပြောတာ။ အဲ - မြတ်စွာဘုရားကလည်းပဲ ဒါ-ဗြဟ္မကို မကောင်းမှုကင်းတဲ့သူလို့ ပြော တယ်။ မကောင်းမှုကင်းတဲ့သူ ပြောတဲ့ဟာမှာ ဘာပြောလဲဆိုရင်တော့ ကာမ

တွေအကုန်လုံးကို မကောင်းမှုလို့ သူက မသတ်မှတ်ဘူး။ ကံမြောက်တဲ့ ဟာတွေကိုသာ မကောင်းမှုလို့ သတ်မှတ်တာ။ ကံမြောက်တာ မဟုတ်တဲ့အရာတွေကတော့ မကောင်းမှုလို့ မဟုတ်ဘူး။

ဥပမာဆိုကြပါစို့ ထမင်းကိုစားမယ်။ အဝတ်ကို ဝတ်မယ်။ အိပ်ယာနေရာနဲ့ အသုံးအဆောင်တွေကို သုံးဆောင်မယ်။ ဒါတွေဟာပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ကာမပစ္စည်းတွေပဲ။ ဖိနပ်စီးလည်း ကာမပဲ။ ကိုယ်ကအခြုံကလေးခြုံလည်း ကာမပဲ။ အစားလေးစားလည်း ကာမပဲ။ ကာမပစ္စည်းတွေပဲ။ ကာမပစ္စည်းတွေဖြစ်ပေမယ့်လို့လည်း သူ့စိတ်ထဲက ကျူးလွန်တဲ့စိတ်ဓာတ်မပါဘဲနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ လူနဲ့မတော်တဲ့ လုပ်ရပ်မပါဘဲနဲ့ အဲဒီကာမပစ္စည်းသုံးတာဟာ ဘာမှ အပြစ်အနာအဆာမရှိဘူး။ လူနဲ့မတော်တဲ့ ကာမပစ္စည်းသုံးတာဆိုရင်တော့ အပြစ်အနာအဆာပေါ့လေ။

ဥပမာ လူနဲ့မတော်တဲ့ ကာမပစ္စည်းလိုဆိုတာတော့ ဘယ်လိုဟာတွေလဲလို့ဆိုလို့ရှိရင် အဲ-သူ့ရဲ့ အာရုံငါးပါးတွေကို ကိုယ်က မသုံးဆောင်နိုင်ဘဲနဲ့ သုံးဆောင်တာတို့ပေါ့နော်။ ဒါဆိုရင်လည်းပဲ ဒါ-မကောင်းမှုပဲပေါ့။ ကာမ သုံးဆောင်မှု မကောင်းမှုပေါ့။ ကိုယ့်ရဲ့ကာမပစ္စည်းတွေကို သူ့ကို ပေးထိုက်တဲ့အနေအထားမရှိဘဲ သူ့ဆီကနေ ဘာမှရတာမဟုတ်ဘဲနဲ့ သူ့ကို ဘာမှအားပေးထိုက်တဲ့ အနေအထားလည်း မရှိဘဲနဲ့ ကိုယ်ကပေးလိုက်တာ။ အဲလို ပေးလိုက်တာမျိုးဆိုရင် ဒါလည်း လွန်ကျူးတာပဲလို့ လူ့အလုပ်မဟုတ်တာဘဲလို့ ဒီလိုပြောရမှာပေါ့နော်။ လူ့အလုပ်မဟုတ်တာဖြစ်တဲ့အတွက် လူ့ အလုပ်မဟုတ်တာလုပ်တဲ့သူသာ ကျုပ်တို့ဘုရားပယ်တာဗျ။ အဲ-ကျုပ်တို့ဘုရားပယ်တာ တကယ့်ကို အံ့ဩစရာလို့ ပြောကြစို့။

ကျုပ်တို့ဘုရားပယ်တာက ကာမလည်း မပယ်ဘူး။ ရူပလည်း မပယ်ဘူး။ အရူပလည်း မပယ်ဘူး။ အဲလို ကာမတွေ ရူပတွေ အရူပတွေ မပယ်ဘူးသာ ပြောတာ။ ကာမနဲ့ လူ့အလုပ် မဟုတ်တာလုပ်ရင် ပယ်တယ်။ ရူပနဲ့ အရူပနဲ့ လူ့အလုပ်မဟုတ်တာ လုပ်ရင်လည်း ပယ်တယ်ဗျာ။ လူ့အလုပ်မဟုတ်တာ ကံတွေပဲ မဟုတ်လား။ အဲတော့ လူ့အလုပ်မဟုတ်တာ ကံတွေပဲလို့ဆိုတာကို ကျုပ်တို့လည်း အဲဒါကို ပြောင်ပြောင်နဲ့ ဝီဝိပြောကြရတော့မှာလို့ထင်တယ်။ ရှေးအခါက မပြောင်ဘူး။ ကျုပ်တို့ဗုဒ္ဓ

ဘုရားတရားတွေ နာရရင်လည်းပဲ ကံတွေကို လူ့အလုပ်မဟုတ်တာလို့ဆိုတော့ မပြောင်ဘူး။ အကုသိုလ်လောက်ပဲ လူ့အလုပ်မဟုတ်တာလို့ ထင်နေတယ်။

ကံမြောက်တယ်ဆိုတာ

ဒီတော့ အကုသိုလ်လောက်ပဲ လူ့အလုပ်မဟုတ်တာလို့ ထင်နေတော့ လူ့အလုပ်မဟုတ်တာ အဖြစ်နဲ့ကို ကျုပ်တို့က ပြောင်ရတော့မှာလို့ ဒီလိုထင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုလို့ရှိရင် ကာမကံဟာ အကုသိုလ်ကံပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကာမကုသိုလ်ကံပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ရူပကုသိုလ်ကံပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အရူပကုသိုလ်ကံပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဒီသင်္ခါရဖြစ်တဲ့ ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနန္ဓာဘိသင်္ခါရတွေ ဖြစ်တဲ့ ခုနက ကံတွေက၊ အဲဒီကံတွေက လူ့အလုပ်အပ်တဲ့အရာတွေ။ လူ့အလုပ်မဟုတ်တဲ့ အရာတွေ။ အဲလိုလူ့အလုပ်အပ်တဲ့အရာတွေ။ ဘာဖြစ်လို့ လူ့အလုပ်အပ်တဲ့အရာတွေလို့ ပြောရသတည်း လူ့အလုပ် မဟုတ်တဲ့အရာလို့ ပြောရသတည်း။ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ သူလုပ်တဲ့အခါမှာ လူ့အလုပ်လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ လူ့အသိနဲ့လုပ်တာမဟုတ်ရင် ဘယ်သူ့အသိနဲ့လုပ်တာတုန်းလို့မေးရင် သတ္တဝါတွေ အသိနဲ့လုပ်တာ။ ကြည့်နော် သူကလုပ်တယ်ဆိုတာ ကံလုပ်တာဟာပြောလိုက်တိုင်း ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ပြောလိုက်တိုင်း၊ လုပ်လိုက်တိုင်း၊ ဆိုးဆိုးဝါးဝါးလုပ်လိုက်တိုင်း ၊ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး နေလိုက်တိုင်း ကံမြောက်တာ မဟုတ်ဘူးနော်။ ကံမြောက်တာက ဘယ်လိုတုန်းဆိုရင်တော့ ကိလေသာကြောင့် ပြောတာမျိုး၊ လုပ်တာမျိုး၊ နေတာမျိုးဖြစ်မှ ကံမြောက်တာဗျာ။ ကိလေသာမပါဘဲနဲ့ ပြောတာမျိုး၊ လုပ်တာမျိုး၊ နေတာမျိုးဆိုရင် ကံ မမြောက်ဘူးဗျာ။

ကျုပ်တို့ ကိလေသာဆိုတာ ဘာတုန်းလို့မေးရင်တော့ ကိလေသာဆိုတာဟာ အသိတော့ အသိပဲ။ အသိတော့ အသိပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ မဟုတ်တာကို သိနေတာ။ မရှိတာကို သိနေတာဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီ မရှိတာသိတဲ့ အသိနဲ့ လုပ်တဲ့အလုပ်လို့ဆိုတော့ ဒီအလုပ်က တော်တော်ကိုမဟုတ်တဲ့ အလုပ်လို့ ပြောရမှာပေါ့ဗျာ။ အဲတော့ ကံဆိုတဲ့အရာက ကာမကုသိုလ်ကို လုပ်တယ်။ ဥပမာ ကိုယ်လုပ်ကိုင်ထားတဲ့ ငွေကြေးပိုက်ဆံတွေပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ပစ္စည်းပစ္စယတွေပဲဖြစ်ဖြစ်။ တကယ့်ကိုယ်ကို အားစိုက် ခွန်စိုက် ပေးချင်လွန်းလှတဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ပေး

တာနော်။ ပေးချင်လွန်းလှတဲ့ စိတ်ဓာတ်၊ စေတနာကြီးတွေက ဘာတုန်းလို့မေးရင် မဟုတ်တာကြီး။ မသိတာကို အကြောင်းခံပြီး သကာလ ပေးချင်လွန်းနေတာ။ အဲ့တော့ တချို့ဆိုရင် သိန်းထောင်ချီအကုန်ကျခံပြီးတော့ကို ပေးနေတာပဲ။

ဆိုကြပါစို့. . ။ ရှင်တစ်ထောင်ပြုတာတို့ ဆိုပါတော့နော်။ ရှင်တစ်ထောင်ပြုတာဆိုရင် တစ်ပါးမှာ ပိုက်ဆံတစ်ထောင်နဲ့တော့ တစ်သိန်းနဲ့တော့ မရဘူးနေမှာပေါ့နော်။ အဲ့လိုဆိုတော့ ရှင်တစ်ထောင်ပြုတယ်ဆိုတာ သိန်းတော့ ထောင်ချီပြီးကုန်မှာ ။ တကယ်ကို အားစိုက်ခွန်စိုက်ကြီး လုပ်လိုက်တာ။ ဘာနဲ့ လုပ်လိုက်တာတုန်းဆိုရင် သူရမယ့် ဂုဏ်သရေတွေ အကျော်စောတွေကိုပေါ့ ဗျာ။ သူနောက်ဆုံးပိတ် နတ်ပြည်တောင်မှ အသေးအမွှားနတ်ပြည် နတ်သားတစ်ယောက် နတ်သမီးတစ်ယောက်ဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး။ သူက တကယ့်ကို ထိပ်တန်းနတ်သား၊ နတ်သမီးကြီးဖြစ်မှာဆိုတာမျိုးလို့ သူမြင်ပြီး လုပ်နေတာ။

ဒီမြင်တာဟာ တကယ်အဲ့ဒီရှိနေတဲ့ နတ်သားတွေ၊ နတ်သမီးတွေကို မြင်ပြီးလုပ်တာလားဆို သူက မဟုတ်ဘူး။ သူ့စိတ်ထဲကနေ မြင်နေတာ။ သူ့စိတ်ထဲကနေ မြင်နေတာဆို ဒါ-စိတ္တဇနဲ့မြင်တာ ကိလေသာတွေ။ ဒီကိလေသာ အမြင်တွေနဲ့ ဒီကိလေသာ အသိတွေ သိကုန်တာ။ ဒီကိလေသာအသိဆိုတာ အရူးအသိပဲဗျ။ အရူးက တကယ်မရှိဘဲနဲ့ ရှိတယ်လို့ သူ မျက်စိလည်ပြီးတော့ တပ်အပ်မြင်ပြီး သူက လုပ်နေတာ။

အဲ့လိုဆိုတော့ ဒီကိလေသာဆိုတာလည်း တကယ်ရှိတာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ ရှိတယ်လို့ မျက်စိနဲ့တပ်အပ်မြင်ပြီး လုပ်နေတာဆိုတော့ ဒါ-မသိတဲ့ အသိတွေ။ မသိတဲ့အသိနဲ့ သူလုပ်နေပြီလို့ဆိုတော့ ဒီအလုပ်ဟာ ဘယ်လိုလုပ် ကျုပ်တို့ရှိလို့ကောင်းမတုန်း။ စေတနာလို့တော့ ကျုပ်တို့ ပြောရတယ်။ စေတနာဆိုတာ စိတ်ဓာတ်ပဲ တကယ်ကတော့။ စေတနာဆိုတဲ့စကားကို ဗမာပြန်ပါဆိုရင် ဒါ-လုပ်ချင်တဲ့၊ တက်ကြွတဲ့စိတ်ဓာတ်ကို စေတနာပြောတာပဲ။ ဘာဖြစ်လို့ လုပ်ချင်တာတုန်း၊ ဘာဖြစ်လို့ တက်ကြွတဲ့ စိတ်ဓာတ်ဖြစ်တာတုန်းလို့မေးရင် ခုနက မဟုတ်တဲ့အရာကို သူသိနေတဲ့အခါကျတော့ မဟုတ်ပေမယ့်လို့လည်း သူ့အနေနဲ့က သိပ်ဟုတ်တယ်လို့က ထင်နေတော့ ဒီမှာ စိတ်ဓာတ်တွေ တက်ကြွ

ပြီးတော့ အားဖြစ်နေတာ။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ အဲဒီ စေတနာကိုယ်တိုင်ကိုက မဟုတ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ပဲ။ မဟုတ်တဲ့အသိနဲ့ သူကလုပ်တာဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီ ကာမကု သိုလ်ကံဟာ၊ သို့မဟုတ် ရူပကုသိုလ်ကံဟာ၊ အရူပကုသိုလ်ကံဟာ လွတ်ကုန်တယ်။ ကံလို့ ဒီလိုပြောရမှာပေါ့။ မဟုတ်တယုတ် ကံပေါ့ဗျာ။

အဲတော့ ကျုပ်ဖြင့် အဲလောက်ထိ အပုတ်ချနိုင်စေချင်တယ်လို့ ပြောရ မှာပါဗျာ။ . . နော်။ (ရှိတယ်ဆိုလည်း သွန်ခိုင်းရမှာပေါ့)။ သွန်နိုင်ရမှာ။ အဲဒါ လည်း သွန်နိုင်ဖို့ သိပ်မလွယ်ဘူးလို့ ပြောရမယ်။ သွန်နိုင်ဖို့ သိပ်မလွယ်ဘူးလို့ဆို တာက ဒီရူပကို အပ်ချမတ်ချ စွဲနေတဲ့သူဆိုရင် မဖျောက်နိုင်ဘူး။ အရူပကို အပ်ချမတ်ချ စွဲနေတဲ့သူကလည်း ဒါကြီးကို မဟုတ်က၊ဟုတ်က ပြောတာက တော့ မကျေနပ်ပါဘူးကွာလို့ ဆိုတာမျိုးဖြစ်တဲ့ အနေအထား ရှိတယ်ဗျ။ အဲတော့. . . ပြောမယ်ဆို ကိုယ်က အဲဒါကို မြန်ရေရှက်ရေ ပြောနိုင်မှာကတော့ ဟော့ဒီကံသုံးပါး လုံးလွတ်မြောက်ပြီးတဲ့သူပဲ ပြောနိုင်မှာ။ ကျုပ်တော့ ဒီလို ပြောချင်တယ်ဗျာနော်။ ဒီကံသုံးပါးလုံး အပြစ်မြင်ပြီးတဲ့သူပဲ ပြောနိုင်မယ်။

ဒီကံသုံးပါးကို ကံသုံးပါးဆိုတာကတော့ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပကံတွေကို ပြောတာပါ။ ကာမကံတွေကိုရော၊ ရူပကံတွေကိုရော၊ အရူပကံတွေကိုရော အပြစ်မြင်ပြီးတဲ့သူ ဆိုရင်လည်းပဲ လွတ်မြောက်ပြီးတဲ့ သူပဲပေါ့။ အပြစ်တောင် မြင်ပြီးနေမှတော့ ဒါကြီးကို ဘယ်လိုမှ မချစ်တော့ဘူး။ ဘယ်လို မှ အချစ်မဝင် တော့ရင် ဒီကံ ဘယ်လိုမှမလုပ်တော့ဘူး။ ဒီကံကို လွန်မြောက်ပြီးတဲ့သူဆိုတာ လည်းပဲ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ဒါမြတ်စွာဘုရားတရားအရဆိုရင်တော့ ဒါ- “ဝိသိဋ္ဌ ဗြဟ္မစရိယ” လို့ ဒီလိုပြောရမှာပေါ့နော်။ ဗြဟ္မစရိယဆိုတာကတော့ အကျင့်မြတ်တွေ၊ ဗြဟ္မရဲ့ အကျင့်တွေကို ဝိသိဋ္ဌ ကျင့်သုံးပြီး သွားတဲ့သူကို ပြောတာ ဟုတ်တယ်နော်။

ဒါ-အရဟန္တ မှပဲ ဒါ-ပြောနိုင်မှာ။ အရဟန္တ လို့ သူနာမည်ခံခံ၊ မခံခံ။ ငါရဟန္တာဖြစ်သွားပြီလို့ တစ်လုံးတစ်စက်ကလေးမှ မပြောပြော၊ ပြောပြော။ ထင်တောင်မှ မထင်ချင်နေ။ ငါရဟန္တာဖြစ်ပြီလို့ မထင်ချင်နေ ဟုတ်ပြီနော်။ ထင်ရကောင်းမှန်းတောင် မသိချင် နေ။ အဲဒီကံသုံးပါးကတော့ တော်တော်ကို မကောင်းတာကွာလို့ သူမြင်နေပြီဆိုရင်တော့ သူ‘ဝိသိဋ္ဌ’ ဗြဟ္မဖြစ်ပြီးတဲ့သူပဲ။ ဒီတော့ ‘ဝိသိဋ္ဌဗြဟ္မ’ ဖြစ်ပြီးတဲ့သူမှပဲ ဟော့ဒီကံသုံးပါး မကောင်းကြောင်း

ပြောနိုင်မှာ။ ဒီကံသုံးပါး မကောင်းကြောင်းကလည်း မဟုတ်က၊ ဟုတ်က သင်ကြားထားလို့ ပြောနိုင်ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီကံသုံးပါးရဲ့ အပြစ်အနာအဆာ တွေကဖြင့် ဘယ်လိုမှ ကိုယ်ရစရာ အဖတ်ဆယ်စရာ မရှိတဲ့အဖြစ်ပေါ့လို့ သိမြင်ပြီးမှ ပြောနိုင်တာမျိုးပေါ့။

ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ကံသုံးပါးထဲက ကာမကုသိုလ်ကံဆိုတာလည်း အတော်ကောင်းပါတယ်။ ရူပကုသိုလ်ကံဆိုတာလည်း တော်တော်ကို ကောင်းပါတယ်။ အရူပကုသိုလ်ကံဆိုတာကတော့ အမြင့်ဆုံးကောင်းတဲ့ အကောင်းပဲ။ အဲ့လောက် ကောင်းပေမယ့်လို့ ကောင်းတဲ့အကောင်းတွေက ဘိန်းစားရဲ့ အကောင်းတွေနဲ့ သွားတူတယ်။ ဘိန်းစားကလည်း တကယ်ကောင်းတာနော်။ ဘယ်လောက်ပဲ သူ့ဘဝကြီးက ဆိုးဝါးပြီးနေလည်း မင်း. . ဘိန်းဖြတ်စမ်းပါလို့ ပြောတယ်ဆိုရင်တော့ ဒါတော့ လာမပြောနဲ့လို့ ပြောမှာပဲနေမှာ။ ဘာဖြစ်လို့ တုန်းဆိုရင်တော့ ဘိန်းစားတာ ဆယ်နှစ်ရှိသေး တော်တော်ကြီး နောက်ကျသွားတာလို့ ပြောတယ်ဆိုပဲ. . ဘိန်းစားကနော်။ အဲဒီတော့ ငါဖြင့် ဘိန်းစားမိတာတောင် နောက်ကျသေးတာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒါကို ဖြတ်ဖို့ဆိုတာကတော့ လာမပြောနဲ့လို့ဆိုတာမျိုးလို့ ဘိန်းစားကပြောတယ်လို့ ပြောတယ်ဗျ။

ရူပ၊ အရူပကသိလိကံ

ဒီကံတွေကိုလည်း တကယ်ကတော့ ဖြတ်ပါလို့ ပြောလို့ကတော့ မပြောနိုင်ရဘူး။ သူတို့ ဘယ်သူမှ နားမထောင်နိုင်ဘူး ဖြစ်ရမယ်။ တကယ်လည်း သူတို့ မြင်ပြီးသွားတဲ့သူမှလည်း နားထောင်နိုင်တာဖြစ်တယ်။ တကယ်ကတော့ ဒီကံသုံးခုကလည်း ဘိန်းစားနဲ့ ဘိန်းစားရဲ့ အကောင်းနဲ့တူပါတယ်လို့ ပြောတာက နည်းတောင်နည်းသေးတယ်လို့ထင်တယ်။ ဒီထက်တောင် သူတို့က နေပြီးတော့ တစ်ခါတည်း ဒီကံတွေနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ မြတ်တယ်ကောင်းတယ်လို့ ဒီလိုထင်ပေါ့ဗျာနော်။ အဲ့လိုဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီကံတွေရဲ့ မကောင်းကြောင်း၊ ဒီကံတွေရဲ့ အဓိပ္ပာယ်မရှိကြောင်း၊ ဒီကံတွေဟာ လူ့အနေနဲ့ ဘယ်လိုမှ အဖတ်ဆယ်စရာ မဟုတ်ကြောင်းကို ကျုပ်တို့ ပြောကြရမှာ။ အဲ့တော့ ကာမကုသိုလ်ကံပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ရူပကံပဲ ကုသိုလ်ကံပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အရူပကုသိုလ်ကံပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဒါပြော

မယ်ဆိုရင်တော့ လူမှာ အရူးထနေတာ။ အကုသိုလ်ကံဟာ အရူးထတာ တင်မကဘဲ ကာမကသိုလ်ကံကို ပွားနေတဲ့သူတွေ အရူးထနေတာ။ ရူပကုသိုလ်ကံနဲ့ အရူပကုသိုလ်ကံပွားပြီး ညိမ့်ညောင်းနေတယ်ဆိုတဲ့ လူတွေ အရူးထနေတာ။

ဟာ. . အရူးထနေတယ်လို့တာ ပြောရတာ ဒီလူတွေက မြင့်မြတ်တဲ့ လူတွေ မဟုတ်ပါလားလို့ ပြောစရာရှိတယ်ပေါ့ဗျာ။ မြင့်မြတ်တဲ့လူတွေ မဟုတ် ပါလားလို့ပြောရင် တကယ်တော့ လက်ခံရမလို့လိုရှိတယ်။ ဆိုကြပါစို့ မိုးကုတ် ဆရာတော်ကြီးတို့ဆိုရင် ရူပ၊ အရူပကုသိုလ်ကံ ပွားမှာပဲ။ ကျောက်သင်္ဘော ဆရာတော်ကြီးတို့ဆိုရင်လည်း ရူပ၊ အရူပကုသိုလ်ကံ ပွားနေမှာပဲ။ ဟုတ်ပြီ နော်။ အရူပကုသိုလ်ကံပွားနေမှာ ပဲ။ အဲ . . အဲလိုပွားနေပေမယ့် သူတို့သိပ်ကြီး ပုံ မပေါ်ဘူး။ အရူးပုံ မပေါ်ဘူး။ အကျင့်ကလည်း ဝိနည်းသိက္ခာကလည်း ရှိနေသေးတော့ သိပ်အရူးပုံ မပေါ်သေးတာလို့ ပြောရမှာဗျနော်။ လူတစ် ယောက်ယောက် အဲ့ဒါပွားကြည့် လူတစ်ယောက်ယောက်ကျ ဝိနည်းမရှိဘူး မဟုတ်လား။ သိက္ခာကို မရှိတာဆိုတော့ လူတစ်ယောက်ယောက်များ ရူပ၊ အရူပပွားနေပြီဆိုရင် ပုံပျက်တယ်ဗျ။ ပုံပျက်တယ်ဆိုတာ မန္တလေးမှာ အရူးကြီး တွေလို နှစ်ယောက်၊ သုံးယောက်အကြောင်း ကျုပ်ကြားဖူးတယ်။

တစ်ယောက်ကတော့ ငှက်ပျောသီးသည်။ အုန်းသီးသည်။ ငှက်ပျောသီးသည်။ အုန်းသီးသည်က သူတို့အိမ်ကဆိုရင်တော့ ငှက်ပျောသီးတို့ အုန်းသီးတို့ကို ပွဲရုံဆိုတော့ သင့်တင့်တဲ့ အစီအစဉ်နဲ့ အနေအထား ရှိပါတယ်။ သူကတော့ အဲ့လိုမဟုတ်ဘူး နံရံတွေကို စာရေးတာပဲ။ ဥပမာ ဘူတာကြီးရဲ့ အနောက်ဘက်နားက တံတိုင်းတို့ ဘာတို့ပေါ်ဗျာ။ နောက်လျှောက်ပြီးစာရေးတာပဲ။ ဘုရားစာတွေရေးတာပဲ။ သူလျှောက်ပြီးသွားတော့ ကြာတော့ မိန်းမက ပစ်လိုက်တယ်ဗျာ။ သူ့သား၊ သမီးတွေရှိပေမယ့်လို့လည်း သား၊သမီးတွေကလည်း အဲ့လိုလေလွင့်နေတဲ့သူဆိုတော့ ပစ်ထားကြတာပဲလို့ ပြောရမှာပေါ့။ နောက်တစ်ယောက်ကတော့ ကျုပ်တို့ရဲ့ တပည့်ထဲက လူတစ်ယောက်ရဲ့ သူ့အမေရဲ့ အကိုပေါ်နော်။

အဲ့ဒါက အဲ့ဒီ အိမ်ဝိုင်းထဲမှာပဲ အိမ်လေးသေးသေးလေးကို အမှိုက် သရိုက်တွေ ကာပြီးနေတယ်လို့ ထင်တယ်။ သူ့ကိုယ့်ကလည်း အမှိုက်သရိုက်တွေ ဝတ်ထားသလိုကို ဝတ်ထားတယ်။ စားတော့ . . သူ့တူက ကျေးရတာပေါ့။

သူက လည်း ပရမတ်သမားကြီး တကယ့်ကို။ ဒါပေမယ့်လို့ သူကအရူးကြီးလို နေပေ မယ့် ဘာဖြစ်တုန်းဆိုရင် လူတွေက မနက်မှာ လက်ဖက်ရည်တိုက်တာနဲ့ ဘာနဲ့ ပူဇော် မယ့်သူတွေ ရှိတယ်။ ပ-သ-မယ့်သူတွေက ရှိတယ်ပေါ့ဗျာ။ ပြောတဲ့ စကားကိုလည်း တမြတ်တနိုးတရိုတသေ နားထောင်ပေးတယ်။ လူက တော့ အရူးကြီးလိုနေတာပေါ့။

အဲနောက်တစ်ယောက်ကတော့ အရိုးအိုးကလေး ဘုရားနားမှာပေါ့နော်။ သူဖြင့် ပုဆိုးတောင်မဝတ်ဘူးလို့ပြောတယ်။ သူက ဒီတိုင်းကြီးထိုင်နေတာ။ ဟို. . . နိဂဏ္ဌာ လိုပေါ့ဗျာ။ သူကလည်း ပူလို့ဆိုပြီးတော့ အဲလိုနေတယ်ပြောတယ်။ ပူအုံးတော့တောင်မှလည်း သင့်တင့်တဲ့ လုံခြုံမှုလေးတော့ ဖုန်းပြီးတော့ နေဖို့ကောင်းတာပေါ့နော်။ သူကလည်း တရားရနေပြီထင်တဲ့အတွက် အဲလိုနေတာ။ အဲဒီသူကိုလည်း ဆည်းကပ်ကြရတာဆိုပဲဗျ။ အိန္ဒိယမှာ အဲလိုမျိုး ဝွေးတန်းလန်းတွေနဲ့ ဆည်းကပ်နေတာလည်း ပြည်လို့မဟုတ်လားဗျာ။ တရားရတယ်လို့ ထင်ရင်တော့ အရူးလည်းပဲ သူသာတကယ်လို့ တရား စကားတွေကို သိပ်ပြီး ချိုးချိုးဖောက်ဖောက်မဖြစ်အောင် ပြောတတ်တယ်လို့ ဆိုရင်တော့ အရူးလည်း ကိုးကွယ်မှာနော် လူတွေကလည်း။ အခုတော့ အဲဒီလိုမျိုးလို ကိုးကွယ်တာဗျ-ဒါ။

အဲ့တော့ ဟာ. . လို့ သာမန်မသိဘူးလို့ဆိုတာတွေက လူ့စံမဟုတ်ဘူးလို့ဆိုတာတွေဟာ ရှုပ၊ အရှုပသမားတွေနဲ့ ပေါ်လွင်တယ်လို့ ကျုပ်ဖြင့် ဒါပြောချင်တယ်ပေါ့ဗျာ။ ဒါ-ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ လူ့စည်းကမ်း၊ ကလန်းနဲ့ မညီတဲ့၊ လူကနေပြီးတော့ တစ်စွန်းခတ်သွားတဲ့ သူတွေပေါ့ဗျာ။ ဆိုလိုတာကတော့ လူ့အကျိုးပြု လုပ်ငန်းအပိုင်းဆိုင်ရာနဲ့၊ လူဟာ မြတ်တဲ့လုပ်ငန်းဆိုတာ လူ့အကျိုးပြုနိုင်တာနော်။ ဒကာကြီးဦးကြီးရွှေတို့ဆိုရင်လည်း အခု အသက်(၆၀)ကျော်နေပြီ။ အသက် (၆၀)ဆိုရင် တကယ်တော့ လူဟာ နားဖို့ပဲမဟုတ်လားနော်။ နားဖို့ ဖြစ်ပေမယ့်လို့လည်းပဲ ကိုယ်ကတော့ လူ့အကျိုးပြုတဲ့ လုပ်ငန်းတွေကို လုပ်မြဲပဲမဟုတ်လား။ လုပ်နေတုန်းပဲ။ ဟော . . စာသွားသင်ပေးတယ်ဆိုလည်း သင်ပေးနေတုန်းပဲ။ ဆေးဝါးကုမဏ္ဍီတွေရဲ့ ကိုယ်ကနေပြီးတော့ တည့်မတ်ပေးရမယ့်အရာတွေလည်း တည့်မတ်ပြီး ကြီးကြပ်ပေးနေတုန်းနော်။ အဲ့တော့ ပြောမယ်ဆိုရင် ဒါဟာ လူ့လုပ်ငန်းတွေ လူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းတွေကို

သယ်ပိုးနေတာလို့ ဒီလိုပြောရမှာပေါ့နော်။ လူ့တာဝန်ကို ထမ်း ဆောင်နေတာ။ ကိုယ် ထမင်းစားရဖို့လို့ဆိုတာထက် သူဆေးဝါးကုမဏ္ဍိက ငါ့ထမင်းကျွေးထား လို့ ငါဖြင့်ဒါသွားပြီးတော့ ထိုင်ပေးနေရတာလို့ဆိုတာထက် ငါဖြင့် ဒါ- သွားပြီး တော့ ထိုင်ပေးနေတာဆိုတာထက် သူတို့ဟာကို တည့်မတ်ပေးနေတာ။ ကြီး ကြပ်ပေးနေတာ။ အဲ့တော့ တည့်မတ်ကြီးကြပ်ပေးနေတာဟာ တည့်မတ် ကြီးကြပ်ပေးတဲ့အတွက် ကိုယ့်လည်း သူတို့ကတော့ ထမင်းလည်း ကျွေးမှာပေါ့ နော်။ သူတို့ထမင်းကျွေးထားလို့ ကိုယ်က တည့်မတ်ကြီးကြပ် ပေးထားတာ မဟုတ်ဘဲနဲ့။ တည့်မတ်ကြီးကြပ်ပေးစရာလည်း မရှိဘဲနဲ့။ သူတို့က ထမင်းကျွေး နေလို့ သူတို့အိမ်သွားနေတယ်လို့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူးပေါ့နော်။

အနုတ်လူ

အဲ့ဒီတော့ တကယ်လည်း သူတို့ဟာရဲ့ တိမ်းဆောင်းနေတာတွေ့ရင် ငါ- တည့်မတ်မှာပါ။ ဆေးဝါးထုတ်လုပ်တဲ့သူတွေကို ငါကနေပြီးတော့ အတိမ်း အစောင်းများစွာ မဖြစ်အောင် ကိုယ်ကတည့်မတ်ပေးနေတဲ့အတွက် ဒီဆေးဝါး တွေ တည့်မတ်တယ်။ ဒီဆေးဝါးတွေတည့်မတ်ရင် ဒီဆေးဝါးတွေ သုံးဆောင်တဲ့ သူတွေ အကျိုးများမယ်။ ဒီလိုမဟုတ်လားနော်။ အဲ့တော့ လူ့အကျိုးကို သယ်ပိုး နိုင်ဆုံးလူဟာ မြင့်မြတ်ဆုံးလူလို့ ပြောရမယ်ပေါ့ဗျာ။ . . ။ အဲ . . များများ သယ် နိုင်တဲ့သူဟာ များများမြင့်မြတ်တဲ့သူပဲလေ။ နည်းနည်းပါးပါးသယ်ပိုးနိုင်တဲ့သူ နည်းနည်းပါးပါး မြင့်မြတ်တာပေါ့နော်။ နည်းနည်းမှ မသယ်ပိုးတဲ့သူဟာ နည်း နည်းမှကို မမြင့်မြတ်တော့တာလို့ ဒီလိုပဲပြောရမှာပေါ့။ သူတို့တော့ စားစရာလည်း ပေးနေရတယ်၊ ကျွေးနေရတယ်၊ ဝတ်စရာလည်း ပေးနေရ တယ်။ နေစရာ၊ ထိုင်စရာလည်း ပေးနေရတယ်။ လူ့လောကကြီးက ပေးနေရ တာနော်။ တကယ်လို့ မကျန်းမမာတော့ဘူးလို့ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ဆေးတွေဝါး တွေလည်း သူတို့ကုသပြီးပေးနေရတယ်။ လူ့လောကကပေးနေရတာပဲ။ ပေးနေ ရပြီးတော့ သူတို့ဆီက ဘာမှ ထွက်မလာဘူးဆိုပါတော့ သူတို့ဆီက ဘာမှထွက် မလာတော့ဘူးဆိုလို့ရှိရင် အနုတ်ပဲ ဖြစ်မှာပေါ့။ သူတို့ အနုတ်ပဲ ဖြစ်နေတယ် ဆိုရင် ဒါ-သူက သူများဆီကနေပြီးတော့ယူနေတယ်။ သူက ဘာမှ မပေးတော့ ဘူးဆိုရင်အရှုံးပြနေမှာနော်။

အဲ. . အဲလိုမျိုးလို ခုနက ရူပကိုရောက်တဲ့သူတို့၊ အရူပကို ရောက်တဲ့ သူတို့ဟာ လူ့လောကဆီကပဲ သူယူပြီးတော့ သုံးစားနေပြီးတော့ သူကတော့ လူ့လောကကို ဘာမှ ပြန်မပေးတော့ဘူး။ အဲတော့ ဒီလူဟာ အနှုတ်လူပဲလို့ ဒီလိုပဲပြောရမှာပေါ့ဗျာ။ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ဒီလူဟာ မမြတ်တဲ့လူ၊ အရှုံးထွက်နေတဲ့လူလို့ ဒီလိုပြောရမှာပေါ့နော်။ အဲတော့ ဒီရူပကံတွေ အရူပကံတွေ ဟာ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ဒီကံတွေဟာ မလုပ်အပ်တဲ့ဟာတွေ အနှုတ်ထွက်တဲ့ ကံတွေပေါ့ဗျာ။

အဲတော့ လူနဲ့မတော်တဲ့ကံတွေပေါ့။ လူဟာ လူရယ်လို့ဖြစ်လာရင် လူ့လောကကို အထောက်အကူပြုရမှာ။ လူဟာလူပီနေတာပဲ မဟုတ်လား။ ကိုယ် စားနေတယ် ကိုယ်ဘာသာကိုယ် လယ်စိုက်ထားတာမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ် ဘာသာကိုယ် ဘူးသီးတို့ ခရမ်းသီးတို့ စိုက်နေကြတာမဟုတ်ဘူး။ လူဟာ အဝတ်ဝတ်နေတယ်။ ဒီအဝတ်ဖြစ်ဖို့ရန်အတွက် ဝါပင်တစ်ပင်လည်း မစိုက်ဘူးဘူး။ ဝါချည် တစ်မျှင်လည်း မစွဲဘူးဘူး။ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ဒီအထည်အဝတ် တစ်ခုဖြစ်အောင်ဆိုတာလည်း မလုပ်ဘူး။ အဲတော့ ကိုယ်ကအဝတ်လည်း ဝတ်တယ်။ စားလည်း စားတယ်။ အိပ်ယာနေရာလည်း သုံးစွဲတယ်။ မော်တော်ကားတွေလည်း စီးတယ်။ ဒီလိုဆိုရင် လူတွေဟာ ငါတို့ကို ကျေးဇူးပြုနေတာပါလားလို့ ဒီလိုပြောရမှာပဲဗျနော်။

ဒီလိုဆိုရင် လူတွေဟာ ငါတို့ကို ကျေးဇူးပြုနေသလို ငါတို့ကလည်း လူတွေကို ကျေးဇူးပြုရမှာပါလား။ လူတွေက ကျေးဇူးပြုတာ ငါသုံးစားတာနည်းပြီးတော့ ကိုယ်က သူတို့ကို ကျေးဇူးပြုတာ ပိုများတယ်ဆိုရင် သူမြတ်တဲ့သူ ဟုတ်ပြီနော်။ ဒီလူ မြင့်မြတ်တဲ့သူပဲ။ အဲတော့ ဒီလူမြင့်မြတ်တဲ့သူဆို လောကမှာ အမြတ်ဖော်ချင်တယ်။ သူ့အနေနဲ့ အမြတ်ရှာချင်တယ်။ ဒါ-ရှာရမှာနော်။ မြတ်တယ်၊ မြတ်တယ်ဆိုတာ ဘုရားကို တအား. . တရားတွေ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း အစဉ်တရတွေ အော်ပြီးလို့ ရှစ်ခိုးနေလို့ မြတ်တာ မဟုတ်ဘူးနော်။

အဲဒီလိုပဲ ခရစ်တော်ဘုရားကို တစ်ခါတည်း အမြဲတမ်း တစ်ခါတည်း ချာ(ချ်) (Church)တက်နေလို့လည်း မြတ်တာမဟုတ်ဘူးနော်။ အာလ္လာဘုရားကို တစ်နေ့ ငါးကြိမ် နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ရှစ်ခိုးနေလို့လည်း မြတ်တာမဟုတ်ဘူးလို့ ဒီလိုပြောရမှာပေါ့နော်။ မြတ်တယ်ဆိုတာ လူ့လောကရဲ့ လုပ်ငန်းကို သူဘယ်

လောက်များများ သယ်ပိုးနေသလဲ။ ဘယ်လောက် လူတွေအကျိုးဖြစ် ထွန်းတာလဲ။ အဲ့ဒါနဲ့သာ အမြတ်ပြောရမှာလို့ဆိုတော့ ခုနက ကာမလူ ကာမကံပဲလုပ်လုပ်၊ ရူပကံပဲလုပ်လုပ်၊ အရူပကံ ပဲလုပ်လုပ် အဲ့ဒီလုပ်ငန်းတွေက လူက လုပ်တာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ လူရဲ့ မသိစိတ်က စိတ္တဇက လုပ်တာမျိုးဆိုရင် ဒါတွေက ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ အချော်တွေလို့ ဒီလို ပြောရမှာပေါ့ဗျာ။ တကယ် လူ့လောကကို အကျိုးများစေတာမဟုတ်ဘူး။ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ဆိုးဆိုးဝါးဝါးစကားလုံးနဲ့ဆို ချောက်တွန်းနေတာလို့။ ဒီလိုပြောရမှာဗျ။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်

ချောက်တွန်းနေတယ်ဆိုတာက ချောက်ထဲကျမှ ကျစေတော့လို့ တွန်းနေတာ မဟုတ်ဘဲနဲ့. . ချောက်တွန်းတာ မျိုးတောင်မှ စပ်လျဉ်းပြီး တစ်နေ့က အောက်မေ့မိတယ်။ တို့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့တော့ ရွှံ့တော့မှာနဲ့ တူတယ်။ ရွှံ့ရင်တော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တော့ သေရောပဲကွာလို့ . . ။ ဘာဖြစ်လို့ သေရောလည်း သူကခေါင်းဆောင်ပြီး ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံကို သယ်ပိုးပျံ့မယ်လို့ ပြောပြီး ကျုပ်တို့ကို ခေါ်သွားတာ။ ပြည်သူတွေကို ခေါ်သွားတာ။ ပြည်သူတွေကိုခေါ်သွားတော့ ရောက်လည်း မရောက်ဘူးဆိုပါတော့။ သူ ဒီမိုကရေစီ ဆီကို မရောက်ဘူးဆိုပါတော့။ မရောက်ရုံမျှမကဘဲနဲ့ တစ်ဖက်က အာဏာရှင်စနစ်က သူတို့ အာဏာကို အပြည့်ရဖို့ရန်အတွက် တည်ဆောက်တဲ့ အခါမှာ အနှောင့်အသွေးတွေဖြစ်ပြီး ကြာတောင်နေလိုက်သေးတယ်။ ကြာနေတော့ ပိုရှည်တာပေါ့နော်။

ဒီတော့ အင်း. . ပြည်သူတွေကို ဒီမိုကရေစီဆီ ရောက်အောင်ခေါ်မသွားနိုင်ဘဲနဲ့ ခေါ်သွားတဲ့သူဆိုတော့ သူ့ချောက်တွန်းတာတော့ ဖြစ်ပြီ။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို ကိုယ်ကမြင်တဲ့နေရာဆီကို ကိုယ်က ရောက်အောင်ခေါ်သွားနိုင်ရမှာ။ ရောက်အောင်ခေါ်မသွားနိုင်ဘဲနဲ့ လမ်းခုလတ်ပဲ ကျုပ်တို့ကို ချထားခဲ့တယ်ဆိုရင် ကျုပ်တို့ကနေပြီးတော့ ကိုယ့်နေရာ ကိုယ်နေရရင် ကောင်းသား။ ဟိုရောက်သွားလည်း ကောင်းသား။ အခုတော့ လမ်းခုလတ်မှာ ရပ်နေရပြီဆိုတော့ ပိုဆိုးတာပေါ့နော်။

အဲ့တော့ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တော့ သေဖို့ သာရှိတော့တာပဲကွာလို့ စိတ်ထဲမှာရှိတယ်။ တကယ်တော့ သူရောက်အောင် ခေါ် မသွားနိုင်ဘဲနဲ့ ခေါ်သွားတဲ့အတွက် လူတွေတော့ တိုးလိုးတစ်လစ် ကျန်ခဲ့ပြီဟ-လို့။ သူကနေပြီး အဲ့ဒီလိုမျိုးလို လုပ်ဆောင်တဲ့အတွက် ဆိုကြပါ စို့. . စစ်အာဏာရှင်ဆိုတဲ့သူ မကြိုက်တဲ့သူတွေကလည်း မဆန်းဘူး။ ဘာဖြစ် လို့တုန်းဆို သူတို့ခေါင်းဆောင်ဖြစ်တဲ့သူကနေပြီးတော့ လုပ်နေတာပဲ။ တို့က သူ့ဟာကို ကိုးလိုးကန့်လန့်ဖြစ်နေလိမ့်မယ်ဆိုပြီးသကာလ မလုပ်ကြတာလို့ ပြောရမှာပေါ့ဗျာနော်။ အဲ့ဒီတော့ သူ့ကြောင့်ပိုပြီး တို့ဖြင့် မရတာလို့ ဆိုတာမျိုး လိုနဲ့ သူ ချောက်ချခံရမှာလို့။ ရောက်အောင်မလုပ်နိုင်တဲ့လူ ဖြစ်တဲ့အတွက် ပေါ့ဗျာ။

လူ့မလုပ်သင့်တဲ့ ကံ

အဲ့ဒီလိုပဲ ကျုပ်တို့ဒီ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရှုပ၊ အရူပ ပြနေတဲ့လူတွေလည်း တရားရဖို့အတွက်ပြတာမဟုတ်လား။ နိဗ္ဗာန်ရောက်တာပြတာမှ သူတို့ကြောင့် ပိုမရတာဗျာနော်။ နိဗ္ဗာန်မရောက်ရုံတင်မကဘူး။ နိဗ္ဗာန်နဲ့ ဝေးတဲ့နေရာဆီကို ရောက်သွားတာမျိုးလိုဆိုတော့ သက်သက် လူတွေကို ချောက်ချနေတဲ့ ပုံစံတွေ ပေါ့။ ရူပလုပ်ငန်း၊ အရူပလုပ်ငန်းပေါ့ဗျာ။ အဲ့ဒီလိုကို အပြစ်တင်ရမယ့်လုပ်ငန်း ဖြစ်နေတယ်။ အဲ့လိုမျိုးလို ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီကံတွေပေါ့နော်။ အကုသိုလ်ကံတွေ ရော ကာမကုသိုလ်ကံတွေရော ရူပကုသိုလ်ကံတွေရော အရူပကုသိုလ်ကံတွေ ရောက အဖေ မရှိတော့ အဘနဲ့ပျော်တယ်လို့ ဆိုတဲ့ဟာမျိုးလိုပေါ့ဗျာ။

သစ်မရှိရင် ဝါးပေါင်းကွပ်လို့ဆိုတာမျိုး။ အဖေမရှိတော့ အဘနဲ့ပျော် တယ်ဆိုတော့ အဘနဲ့ပျော်နေတော့ အဖေလည်း မရှာတော့ဘူးလေ။ အဖေ မရှာတော့ အဖေလည်း မရှိဘူးဖြစ်နေတာပေါ့ဗျာ နော်။ အဲ-အဲ့လို ဖြစ်နေတာ။ အခုတော့ သူတို့နဲ့ပဲပျော်နေတော့ ရှုပ၊ အရူပပဲ မင်္ဂလမ်းပဲ၊ ဖိုလ်လမ်းပဲထင် ပြီးတော့ နေနေတော့ ကဲရှုပ၊ အရူပကနေပြီးတော့ မလွတ်တော့ဘူးပေါ့ဗျာ။

အဲ့တော့ ဟာ. . နိဗ္ဗာန်ပိုပြီးတော့ ဝေးအောင်လုပ်တာလို့။ ဒီကံ တွေကတော့ ချောက်ချတဲ့ကံတွေပဲပေါ့။ လူနဲ့ မတော်တဲ့ကံတွေဖြစ်ပါရဲ့သားနဲ့

အတင်းပဲ လူကနေပြီးတော့ မကြိုက်၊ ကြိုက်ရမယ်ဆိုတာမျိုးနဲ့ ကြိုက်ခိုင်းတဲ့အခါ ကျတော့ လူတွေကလည်း ကြိုက်ကြတော့တာပေါ့။ ကိုယ့်သက်တမ်းကလည်း ဘယ်လောက်မှ မရှည်တာဆိုတော့ သိပ်သမိုင်းအမြင်ကလည်း ရှိတာမဟုတ်တာဆိုတော့ သမိုင်းနဲ့ ယှဉ်ပြီးကြည့်မှ ဒီရူပ၊ အရူပလုပ်ငန်းကလည်း မဟုတ်မှန်း မမှန်မှန်းကလည်း သိမှာဆိုတော့ ကိုယ့်တစ်သက်ကလေး ကိုယ်က မြည်းရုံစမ်း ရုံလေး တစ်နှစ်လောက် မြည်းလိုက်တယ်။ လေး ငါးဆယ်နှစ်လောက်မြည်းလိုက်တယ်ဆိုတာနဲ့ သိပ်မသိဘူး။ အဲ့ဒီသူက ကိုယ်ဖြစ်သွားတဲ့အခါကျတော့ ပိုမသိဘူး။ ပိုမသိတဲ့အခါကျတော့ အဲဒါ ဒီတိုင်းတိုင်း ငြင်းဆန်ပြီးနေတတ်ကြတာလို့။ အဲ့ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီရူပ၊ အရူပလုပ်ငန်းဟာ တော့ဖြင့် လူနဲ့မတော်တဲ့အတွက် မကောင်းရုံမျှ မဟုတ်ဘူး၊ ဆိုးကိုဆိုးတာလို့ ကျုပ်တို့ကတော့ အဲ့လို မြင်တော့တာပေါ့ဗျာ။

အဲ့တော့ အော်. . . ဒီကံတွေဟာ လူလုပ်သင့်တဲ့ ကံတွေ မဟုတ်ဘူးပေါ့။ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ဒီကံတွေကို ပြောမယ်ဆိုရင် မဟုတ်တယုတ်အလုပ်တွေ။ အဲတော့ ကံကိုပြောပြီ။ ရူပကံဖြစ်တဲ့ ဇိမ်ကျလှပါတယ်ဆိုတဲ့ကံ။ အရူပကံဖြစ်တဲ့ ဇိမ်ကျ လှပါတယ်ဆိုတဲ့ ကံ။ လူရဲ့ ရိုးသားဖြူစင်မှု အပိုင်းဆိုင်ရာနဲ့ မဟုတ်တရုတ်တွေဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီကံဟာ နည်းနည်းမှကို မြည်းစမ်းကြည့်ဖို့ မကောင်းတဲ့ကံ။ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ဘိန်းဖြူကလေးကို နည်းနည်းလေး တစ်ခါလောက် မင်းမြည်းကြည့်ပါကွာ။ မင်းဘယ်လောက်ကောင်းတယ်ဆိုတာ မင်းသိလာမှာပါကွာလို့ ရှုနေတဲ့သူကနေပြီးတော့ အမြည်းခိုင်းရင် မမြည်းဖို့ ကောင်းတယ်။ မြည်းရင် သူပြောတဲ့အတိုင်း နည်းနည်းတော့ ကောင်းမှာဗျ။ တစ်ခါလောက်မြည်းကြည့်ရင် တစ်ခါကောင်းမှာဗျ။

အဲ . . . တစ်ခါလောက်ကောင်းပေမယ့် မစွဲသေးဘူးဖြစ်ပေမယ့် ကောင်းတော့လည်း အဲ့ဒီ ကောင်းတာလေးကို နောက်ထပ် မြည်းချင်မှာလို့ ဆိုတော့ နှစ်ခါ၊ သုံးခါ လောက်မြည်းမိရင်တော့ စွဲသွားမှာ။ ဒီရူပ၊ အရူပကံကလည်း မြည်းကို မမြည်းထိုက်တဲ့ကံပေါ့ဗျာ။ အတော့်ကို မဟုတ်တယုတ်ကံဖြစ်တဲ့အတွက် မြည်းချင်လည်း မြည်းကြည့်တဲ့အလျောက် ခံစားချက်က ချို့မှာဗျာ။ ဒီရူပ၊ အရူပကံကလည်း ချို့မှာဗျာ။ ချို့မှာဖြစ်တဲ့အတွက် ချို့မှာဖြစ်တာကြောင့်ကိုလည်း စွဲတာဗျာ။ စွဲတဲ့အတွက်ကိုလည်း ချာချာလည်တာဗျာ။

သံသရာလည်တယ်ဆိုတာ ချာချာလည်တာ

အဲ့တော့ သံသရာလည်တယ်လို့ပြောရင် သံသရာလည်တယ်ဆိုတာ မဆန်းတော့ဘူးလေ။ သူလည်းလည် ကိုယ်လည်းလည်လို့ဆိုတာမျိုးလိုနဲ့ လူတိုင်း သံသရာလည်နေတာပဲလို့ ပြောလိုက်ဦးမယ်။ သံသရာလည်တာတော့ ပြောမှာဆို ကျုပ်ကတော့ ချာချာလည်တာလို့ကို ပြောချင်တော့တာဗျာ။ ချာချာလည်တာဆိုတာ ချာတူးလန်ပြီးတော့ကို လည်နေတာဖြစ်တဲ့ အတွက် ချာချာလည်တာပေါ့နော်။ အဲ့တော့ အော် . . လူကို ဒီလိုချာချာ လည်လူကြီးဖြစ်သွားအောင် တည်ဆောက်ကြတာလို့ဆိုတော့ တည်ဆောက် ပေးနေတဲ့ ဒီကံတွေဟာ ဘယ်ကောင်းမှာတုန်းပေါ့ဗျာ။

အဲ့ဒီတော့ ဒီ ရူပကံတွေတို့၊ အရူပကံတွေတို့၊ ကာမကံတွေတို့ဟာ လူကို ချာချာလည်စေတဲ့ပစ္စည်းတွေ လူကို ချာချာလည်စေတဲ့ ပစ္စည်းတွေဖြစ်တဲ့ အတွက်လည်းပဲ ဒီကံတွေရဲ့အပြစ်ကို ကျုပ်တို့က မြန်မြန်ထက်ထက်နဲ့ကို များ များစားစား မြင်သွားအောင်ကို ကျုပ်တို့ ပြကြဖို့ လိုတယ်လို့ ကျုပ်တို့ကတော့ ထင်တယ်ဗျာ။ ဒီကံတွေဟာ ဘယ်လိုမှ မကောင်းတဲ့ကံတွေ။ ဘာဖြစ်လို့တုန်း ဆိုရင်တော့ သူလုပ်ရခြင်းရဲ့ အကြောင်းကိုယ်တိုင်ကိုက စိတ္တဇနဲ့လုပ်ရတာ။ အကောင်းစိတ်နဲ့ လုပ်တာမဟုတ်ဘူး။ လူစိတ်နဲ့လုပ်တာမဟုတ်ဘူး။ စိတ္တဇနဲ့ လုပ်တာ။ ပြောမယ်ဆိုရင် နတ်စိတ်နဲ့ လုပ်သလား၊ ဗြဟ္မာစိတ်နဲ့ လုပ်သလား။ ဒါမှမဟုတ်လို့ရှိရင်လည်း အသူရာစိတ်နဲ့ လုပ်သလား။ တိရစ္ဆာန်စိတ်နဲ့ လုပ်သ လား။ ပြိတ္တာစိတ်နဲ့ လုပ်သလား။ ငရဲစိတ်နဲ့ လုပ်သလား။ တစ်ခုခုသောစိတ်နဲ့ လုပ်တာ။ အဲ့ဒီ တစ်ခုခုသောစိတ်တွေက စိတ္တဇတွေ။

အဲ့ဒီ စိတ္တဇတွေနဲ့ ကံကို လုပ်ပြီလို့ဆိုကတည်းက ဒီကံကတော့ဖြင့် အကောင်းအလုပ် လုပ်တာမှမဟုတ်ဘဲ၊ စိတ္တဇလုပ်လုပ်တာ သုံးဆယ်တစ်ဘုံ လုပ် လုပ်တာပေါ့။ ဒါ ကိလေသာတွေနဲ့ လုပ်တာပေါ့။ အဲ့ဒီကိလေသာတွေက ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင်တော့ သူက နတ်ဖြစ်နေရင် နတ်အာရုံစိတ်က အာရုံပြု မှာ မဟုတ်လား။ သူကဗြဟ္မာဖြစ်နေတယ်ဆိုရင် ဗြဟ္မာအာရုံကို ဗြဟ္မာ စိတ်က နေပြီးတော့ အာရုံပြုမှာမဟုတ်လား။ ဗြဟ္မာစိတ်ကနေပြီးတော့ ဗြဟ္မာအာရုံကို အာရုံပြုတော့ စိတ္တဇ။ နတ်အာရုံကို နတ်စိတ်ကနေပြီးတော့ အာရုံပြုတော့ စိတ္တဇ။

အဲဒီလိုပဲ ကာမအာရုံကို ကာမကံကနေပြီးတော့ အာရုံပြုတော့ ဒီမဂ္ဂကို အာရုံပြုတော့ စိတ္တဇ။ အဲလိုဆိုတော့ ဒီအာရုံတွေက ဥပါဒါနိကအာရုံတွေပဲ။ နတ်အဖြစ်ကလည်း ဥပါဒါနိသား။ ဗြဟ္မအဖြစ်ကလည်း ဥပါဒါနိသား။ အဲဒီလို ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကယ်တို့ရဲ့အဖြစ်ကလည်း ဥပါဒါနိသား။ အဲဒီလို ဥပါဒါနိသားတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီဥပါဒါနိကုန္ဒာတွေကို အဲဒီအာရုံတွေ အဖြစ်နဲ့ဆိုတော့ ကိုယ်ငါအဖြစ်ရဲ့ ကောင်းမွန်နေတဲ့ဖြစ်ရဲ့ ဗိုလ်ကျနေရတဲ့ . . အခုဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေတို့လိုပေါ့ဗျာ . . ။ ဒါ-ပြောလိုက်ရင် အကုန်လုံး ဖြစ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမောင်အေးကလည်း ပြောလိုက်ရင် အကုန်လုံး ဖြစ်။ လုပ်လိုက်ရင် အကုန်လုံးဖြစ်ဆိုတော့ ပြောမယ်ဆိုရင် သူက နတ်ခန္ဓာတွေဖြစ်တာ။

အဲ-နတ်ခန္ဓာတွေဖြစ်နေတဲ့ ဒါတွေကို သူကပြန်ပြီးတော့ အာရုံပြုပြီး တော့ ဘယ်လိုလုပ်မှာတုန်းဆိုတော့ အဲတော့ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ နတ်ခန္ဓာပဲ ဖြစ်ဖြစ်။ ဗြဟ္မာခန္ဓာပဲ ဖြစ်ဖြစ်။ အဲ-အဲဒီလိုပဲ တစ်ခါတည်း အသူရခန္ဓာပဲ ဖြစ်ဖြစ်။ အဲဒီခန္ဓာက အာရုံတွေဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အာရုံတွေက ဥပါဒါနိကုန္ဒာတွေ။ အဲဒီဥပါဒါနိကုန္ဒာကို အဲဒီ နတ်တို့၊ ဗြဟ္မာတို့ဆိုတဲ့အရာတွေက အာရုံပြု လို့ဆိုတော့ အဲဒီ အာရုံပြုတဲ့စိတ်တွေက စိတ္တဇနဲ့ ကိလေသာတွေပေါ့ဗျာ။ အဲဒီတော့ ကိလေသာရယ် ဝိပါတ်ရယ်ပေါ့။

ဝိပါတ်က ဥပါဒါနိကုန္ဒာ ဝိပါတ်တွေ။ အဲဒီ ဥပါဒါနိကုန္ဒာကို အာရုံပြု တဲ့ဟာက ကိလေသာတွေ။ အဲဒီကိလေသာနဲ့ ကံတွေကို လုပ်ပြီ။ ဟော . . ကံ တွေ လုပ်တာကျတော့လည်း ဒီကိလေသာက လုပ်ပြီလို့ဆိုတော့လည်းပဲ ကိလေ သာ မဟုတ်တယုတ်တွေနဲ့ဆိုတော့လည်းပဲ မဟုတ်တယုတ်အလုပ်တွေ လုပ် တာ လို့ဆိုတော့ ဒီမဟုတ်တယုတ် ကံတွေကို လုပ်ပြီလို့ဆိုတော့ တစ်ခါ ခုနက ခန္ဓာတွေဖြစ်ပြန်ရော။ အဲဒီခန္ဓာတွေက အစွဲခန္ဓာတွေ အစွဲကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာတွေ။ အဲတော့ ဟာ . . ဒါကြီးကတော့ တော်တော်ကို မကောင်းတဲ့ ဟာကြီးပဲလို့ အမြန်ဆုံးနဲ့ တစ်ခါထဲ အများဆုံး စင်းစင်းပေါ်နေအောင် ယူပြုကြ ရမှာ မဟုတ်လား။

ဒါကိုသာ ကျုပ်တို့ရောက်ပြီဆိုရင် ကျုပ်တို့ လောကကြီးမှာ လူရိုးတွေ ဖြစ်အောင် တည်ဆောက်နိုင်ပြီ။ ရိုးသားသူတွေဖြစ်အောင် တည်ဆောက်နိုင်ပြီ လို့ ကျုပ်တို့က ဒီလိုပြောရမယ်ဗျာနော်။ ဘယ်လောက်ပဲ ရိုးသားချင်နေနေ။

ဘယ်လောက်ပဲ ရိုးသားမှုကို တည်ဆောက်နေနေ၊ ဟောဒီ ကံမမြင်ဘဲနဲ့ ဒီခုနက ဝိပါတ်ရယ်၊ ကိလေသာရယ်၊ ကံရယ်သုံးခုကို မမြင်ဘဲနဲ့ ဒါကို မကြောက်ရွံ့ဘဲနဲ့ ရိုးသားသူ ဘယ်တော့မှမဖြစ်ဘူး။ ဘယ်လိုမှ ရိုးသားသူ မဖြစ်ဘူး။ ဘယ်လောက် သူ့ . . မခိုးဘဲနေနေ၊ မလိမ်ဘဲနေနေ၊ မသတ်ဘဲနေနေ၊ သူများကို ကူညီတတ်ပါတယ်ဆိုဆို ဟုတ်ပြီနော်။ အဲ့ဒါသည် သူတကယ်ရိုးသားမှုမဖြစ်ဘူး။ အရိယာမဖြစ်ဘူးပေါ့ဗျာ။

ကမ္ဘာကလူတွေလည်း အ-အတွေ့ပဲ

အဲ့တော့ ကျုပ်တို့ အရိယာအနေအထား လောကကတော့ အမြန်တည်ဆောက်ဖို့ လိုလာပြီလို့ ဒီလိုပြောရမှာပေါ့ဗျာ။ ဘာဖြစ်လို့ အမြန်တည်ဆောက်ဖို့လိုတာတုန်းဆိုရင် အခုနိုင်ငံရေးမှာ သူတို့လည်း ဘယ်သူမှ အာဏာပေးထားတာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ နှစ်တွေ ခုလောက်ကြာအောင် ဆယ်လေးငါး ရှစ်နှစ် နှစ်ဆယ်ကျော်ကြာအောင် သူတို့နေနေတယ်၊ အာဏာရှင်တွေက။ နောင်လည်း နှစ်တွေအများကြီး သူတို့ လုပ်ချင်သလို ဆက်လုပ်လို့ရအောင် အတွက်အခြေခံစည်းမျဉ်းကို လူတွေကနေ အသိအမှတ်ပြုပါတယ်ဆိုတဲ့ စည်းမျဉ်းသူတို့ ဆွဲနေတယ်။ အတည်ပြုခိုင်းကြတော့မယ်တဲ့ အခု မေလပိုင်းလောက်ပေါ့နော်။

အဲ့လိုမျိုးဒါ အတည်ပြုခိုင်းလိုက်တာကိုခံရလို့ အတည်ပြုပေးကြပြီဆိုရင် အဲ-ကျန်တဲ့အာဏာရှင်ကို ဘယ်သူကမှ တိုက်လို့ မနိုင်ဘူးလို့ အဲ့ဒီလို အဓိပ္ပာယ်ရောက်တယ်။ လက်နက်တွေမျိုးစုံ တပ်ဆင်ပြီးသကာလ တိုက်ကြခိုက်ကြရင်လည်း သူတို့က လက်နက်တွေအများကြီး ပိုစုထားနိုင်တာဖြစ်တဲ့အတွက် သူတို့ကနိုင်တယ်ဗျာ။ ကဲ ဒီလိုအနည်းနဲ့ တိုက်ရမှာဆိုပြီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့ တိုက်ကြတယ်ဗျာ။ အဒိဿနည်းပေါ့။ မဟတ္ထမဂန္ဓိနည်းပေါ့ဗျာ။ တစ်ကမ္ဘာလုံးကနေပြီးတော့ အားပေးလိုက်ကြတာကို ဆုပေါင်းကို ရှစ်ဆယ်ကျော်နေပြီလို့ သိရတယ်ဗျ။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကိုလည်း . . . ကမ္ဘာကလူတွေလည်း အ-အတွေ့ပဲ။ သူတို့လည်း အဲ့ဒီနည်းပဲ သိတယ်။ အခုရှုံးပြီ။ တစ်ကမ္ဘာလုံးကို အနည်းနဲ့ တိုက်တာ မှန်တယ်ထင်တာ

ကိုး။ အဲ့တော့ ပြောမယ်ဆိုရင် အနုနည်းနဲ့ တိုက်တယ်ဆိုတာ မှန်တယ်လို့ဆိုတာ.. သိဟ စိတ်ထွက်ရပေါ့ဗျာ။ ဒီတော့ တိုက်ရတော့မှာဗျာ။ အဲ့တော့ ဒီလိုဆိုရင် မတရားနေတဲ့ မင်းကို ဘယ်နှ့်တိုက်ခိုက်ကြမလဲ။ အကြမ်းလည်း မရဘူး။ အနုလည်း မရဘူး။ ရှေးအခါကဆိုရင် မတရားမင်းက ဓါးသာ ထက်ထက်နဲ့ ရက်စက်ပြ.. သူက ရှင်ဘုရင် ဖြစ်တာပဲကိုးနော်။

အဲလိုဆိုရင် တကယ်လို့မှ သူ့ကိုတော်လှန်တဲ့သူဆိုရင် ဟာ . . .
ဦးရန်အောင်က တော်လှန်ရင် ဦးရန်အောင် တစ်မျိုးလုံးဖြုတ်ပစ်။ သားတွေ
ရော သမီးတွေရော၊ အကုန်လုံး ဆွေခုနစ်ဆက် အကုန်ဖြုတ်ပစ်ပေါ့ဗျာ။
ဒါမျိုးလုပ်ရင်တော့ ရက်စက်ရင် ဘယ်သူလုပ်ဝံ့မှာလဲပေါ့ဗျာနော် . . ။ အဲလို
ဖြစ်တဲ့အတွက် သူပဲ ဗိုလ်ကျလွှမ်းမိုး အာဏာရမှာပဲပေါ့။ အဲတော့ ရှေးခေတ်
ပြန်ရောက်သွားပြီ။ ဘာမှ မထူးဘူး။ တကယ်မရက်စက်ကြလို့သာ ရှေးအခါက
အာဏာရှင်တွေ ရှုံးတာပေါ့။ ဥပမာ အင်္ဂလိပ်က အိန္ဒိယကို အုပ်ချုပ်နေတယ်။
ဂန္တီတို့ကနေပြီးတော့ ဘာလက်နက်နဲ့မှ သူတို့ကို မတိုက်ဘဲနဲ့ လုပ်တယ်လို့
ပြောတယ်။ ကဲ . . နိုင်တယ်လို့လည်း ပြောတယ်။ ဂန္တီနည်းအရအောင်မြင်
တယ်လို့လည်း ပြောတယ်။ ဟိုမှာ ပါလီမန်ကြီးက ရှိနေသေးတာဗျ . . အင်္ဂလိပ်
မှာက ပါလီမန်ကြီးက ရှိနေတော့ အိန္ဒိယမှာ လူတွေက အိန္ဒိယပြည်သူတွေကို
ဖိစီးတာများပြီဆိုရင် ပါလီမန်ထဲမှာ ရှိနေတဲ့ လူကောင်းတွေက ဟေ့ မင်းတို့
ဒီလိုဖိစီးတာ မတော်ဘူး . . ဒီလို ပြောမှာပေါ့ဗျာ . . ဒါ။

အခု အဲလိုမျိုးလို ပြောမယ့်လူမရှိဘူးလို့ အာဏာရှင်က အာဏာရှင်ပဲဖြစ်နေတယ်။ ဒီအာဏာရှင်ရဲ့နောက်မှာ ပြည်သူဆိုတာ မရှိဘူး။ မရှိတဲ့အတွက် သူတို့ကို ထိန်းမယ့်လူလည်း မရှိဘူးလို့ဆိုတော့ မနိုင်ဘူးဟ။ တကယ်ရက်စက်တဲ့သူကို ဘယ်သူကမှ မနိုင်ဘူးလို့ အဓိပ္ပာယ်ရောက်ပြီပေါ့ဗျာ။ ရောက်ပြီဆိုတော့ ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်နဲ့မှ တော်မှာလို့ ကျုပ်က ဒီလိုပဲပြောချင်တယ်ဗျာ။ ဗုဒ္ဓက ရှင်ဘုရင်ကိုတောင် သူကနေပြီးတော့ ဒါဟာ စနစ်ဖြောင့်ပေးရန် သူလုံးဝန်းတာပဲ။ အဲဒီလို လုံးဝန်းတာကို ရှင်ဘုရင်တွေလည်း မသိရှိမှာ မဟုတ်ဘူး။ လူတွေ ဝိမုတ္တိဖြစ်ဖို့ လွတ်လပ်ဖို့ လွတ်လပ်ဖို့ဆိုတော့ သိပေမယ့် ရှင်ဘုရင်တွေကတော့ ကောသလရှင်ဘုရင်ဆိုရင် ဘုရားရေ့ရောက်ပြီဆိုရင် ဘုရားခြေမတောင် စုပ်တယ်လို့ဆိုတယ်လို့ ကြားရဖူး

တယ်ဗျာနော်။ အဲ့တော့ ပြောမယ်ဆိုရင် သူ့ တိုက်နေပါလျက်နဲ့ သူ့တိုက်နေတဲ့ သဘောတရားရှင်ကို ခြေမတောင်ငုံပြီး သကာလ မြတ်နိုးသဒ္ဓါပြုတယ်လို့ ဆိုတော့ အဲ့တော့ ဟာ. . အတိုက်ခံရတဲ့သူကလည်း အဟုတ်ကြောက်မှာပဲ. . အတိုက်ခံရမှာကို။ တိုက်ရ တဲ့သူကလည်း အနာခံပြီးတိုက်ရတာ မရှိဘူး။

အဲ့လိုဆိုတော့ အရိယာအဖြစ်နဲ့ တည်ဆောက်ပေးတဲ့ စနစ်ဟာ ဒါ- အကောင်းဆုံးတိုက်တဲ့ စနစ်မဟုတ်လားဗျာ။ ဒီအရိယာစနစ်နဲ့ တည်ဆောက် တဲ့နည်းတွေကို ဆရာဦးရန်အောင်တို့ရေ အမြန်ဆုံးထဲက အမြန်ဆုံးဖြစ် အောင် ကျုပ်တို့ တည်ဆောက်ကြရမှာဗျ။ ဟုတ်ပြီနော်။ ကျုပ်တို့ လက်တစ်ဆုပ် စာနေနဲ့တင် ကျုပ်တို့ ဘဝတစ်သက်တာ ကုန်သွားလို့ မကိုက်ဘူးဆိုတာမျိုး ပေါ့ဗျာနော်။ အမြန်ဆုံး ကျုပ်တို့တည်ဆောက်ကြရမှာ။ အဲ့ဒါကြောင့်မို့လို့ ကြိုးစားပြီးသကာလ ကိုယ်းတရားတွေရော မကိုယ်းတရားတွေရော ဆောက် ပါလို့ ဒီလိုပြောရမှာပေါ့ ဗျာ။ ကိုယ့်ဟာကို တတ်နိုင်သမျှလုပ်နိုင်သမျှလုပ်ပါ။ ဆရာကြီးဦးကြည်ရွှေတို့လည်း တတ်နိုင်သမျှထိ ဒီဟာတွေကို ဘယ်နယ်ပယ် တွေထဲမှာ ချပြီးသကာလ တို့သုံးကြရမလဲလို့ ဒါ-ဝေဖန်ပါပေါ့။ ဝေဖန် စဉ်းစားနေရတာနဲ့လည်းပဲ ကိုယ့်တစ်သက်ကလေး ကုန်သွားတာလည်း မဖြစ် ပါစေနဲ့ပေါ့။ ကိုယ်လုပ်နိုင်၊ တတ်နိုင်၊ ပြောနိုင်၊ ဆိုနိုင်တုန်းကထဲမှာ ဒါလေးကို ဘယ်လို လူရာဝင်အောင် ဘယ်လို ပြုစုကြ၊ မွေးကြမလဲလို့ ဒါလေးကို ကျုပ်တို့ ပြုစုမွေးမြူနေကြရတာဗျ။

ဒီသဘောတရားလေးက လူလား မမြောက်ရင် သူဘာမှ မလုပ်နိုင် ဘူး။ သူ လူလားလေးမြောက်လားပြီ သကာလ ရှင်အောင်သန်အောင်အတွက် ကြိုးစားကြပါလို့ ဒါလေးပဲ အားတစ်ခါထည့်ပြီး သကာလ ပြောဆိုလိုက်ရ တယ်လို့ ဒီလို ပြောရမှာပေါ့နော်။ ကဲ. . ဒါလေးပဲ ဝမ်းသာတဲ့အထိမ်း အမှတ် အဖြစ်နဲ့ သာဓုခေါ်ပေးကြပါ။

သာဓု သာဓု သာဓု

အာဏာရှင်ရဲ့ နောက်မှာ
ပြည်သူဆိုတာ မရှိဘူး။
မရှိတဲ့ အတွက်
သူတို့ကို ထိန်းမယ့် လူလည်း
မရှိဘူးလို့ဆိုတော့
မနိုင်ဘူးဟ။
တကယ်ရက်စက်တဲ့သူကို
ဘယ်သူကမှ မနိုင်ဘူးလို့
အဓိပ္ပာယ်ရောက် ပြီပေါ့ဗျာ။

.....ရောက်ပြီဆိုတော့
ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်နဲ့မှ တော်မှာလို့ ကျင့်က
ဒီလိုပဲပြောချင်တယ်.....။

စာမျက်နှာ - ၂၀